

ՎԻՐԱՅԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆՇԵՑ ՄԵԾ ԵՂԵՈՆԻ 98-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՅԸ

(Սկիզբը՝ 1-ին էջում)

տեղակալ Ռուսլան Պողոսյանը, Վրաստանում քույր եկեղեցիների՝ Կովկասում հռոմեական կաթոլիկ եկեղեցու ղեկավար Ջուզեպպե Պազոտոն, բապտիստական եկեղեցու ներկայացուցիչ Իլիա Եպիսկոպոս Օսեփաշվիլին, Լյուբերական եկեղեցու հոգեւոր հովիվ Վիկտոր Միրոշնիչենկոն։ Միջոցառմանը մասնակցեց նաեւ Վրաստանում Հայաստանի արտակարգ և լիազոր դեսպան Հովհաննես Մանուկյանը։

Խաջբարին ծաղկեպսակներ ու ծաղիկներ դրվեցին ու կատարվեց հոգեհանգստյան արարողություն՝ ի հիշատակ Հայոց ցեղասպանության նահատակներին։

Նույն օրը Սուրբ Էջմիածին եկեղեցում

Վիրահայոց թեմի առաջնորդ Տեր Վազգեն Եպիսկոպոս Միրզախանյանի հանդիսարարությամբ մատուցվեց Սուրբ պատարագ, որին ներկա էին Վրաստանում Հայաստանի դեսպանության աշխատակազմը, քույր եկեղեցիների հոգեւոր հայրեր, Վրաստանում հավատարմագրված դիվանագիտական կորպուսի ներկայացուցիչներ։ Պատարագիչը Սուրբ Գեորգ առաջնորդանիստ եկեղեցու լուսարարապետ Տեր Հուսիկ քահանա Հարությունյանն էր։

Արարողության ընթացքում, Վիրահայոց թեմի առաջնորդը հրապարակեց Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Օսյորազույն Պատրիարք և Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի և Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա Մեծի Տանն Կիլիկիո կաթողիկոսի հայտարարությունը, որով կոչ է ուղղվում Թուրքիայի պետությանը ճանաչել Հայոց ցեղասպանությունը, հատուցել հայ ժողովրդի կրած կորուստներին եւ մարդկային ու ազգային ունեւորված իրավունքների դիմաց, ինչպես նաեւ անհապաղ վերադարձնել հայ ժողովրդին՝ հայկական եկեղեցիները, վանքերը, եկեղեցապատկան կալվածքները եւ հոգեւոր մշակութային արժեքները

Այնուհետեւ, «Վրաստանի հայ համայնք» հասարակական կազմակերպության նախաձեռնությամբ, Վիրահայոց թեմի «Հայարտուն» կենտրոնի եւ Վրաստանում գործող մյուս հայկական ոչ կառավարական կազմակերպությունների մասնակցությամբ, Վրաստանի եւ Հայաստանի պետական դորշներով շարասյունը ուղեւորվեց Թբիլիսիում Թուրքիայի դեսպանության մոտ, որտեղ տեղի ունեցավ բողոքի համարահավաքը։ Հայերի հետ միասին համարահավաքին ներկա էին մարտական, հունական, ասորական համայնքների ինչպէս նաեւ վրացական «Իլիա Երկրորդ միությունը» եւ այլոք։

Հանրահավաքին ելույթ ունեցող բոլոր բանախոսները դատապարտեցին Հայոց մեծ եղեռնը՝ պահանջելով ցեղասպանության ճանաչում եւ հատուցում այն զոհերի կյանքի համար, որոնց հանցանքը միայն ու միայն հայ լինելն էր։

Հայոց մեծ եղեռնի դատապարտման եւ այն ճանաչելու Վրաստանի իշխանությանը, Վրաստանի եւ Հայաստանի պետական դորշներով շարասյունը ուղեւորվեց Թբիլիսիում Թուրքիայի դեսպանության մոտ, որտեղ տեղի ունեցավ բողոքի համարահավաքը։ Հայերի հետ միասին համարահավաքին ներկա էին մարտական, հունական, ասորական համայնքների ինչպէս նաեւ վրացական «Իլիա Երկրորդ միությունը» եւ այլոք։

Յուրեւրեւր ուղղված կոչ էր «Հերակլ Երկրորդ» ոչ կառավարական կազմակերպության ղեկավար Արշիլ Ճևրիձեի ելույթը, իսկ Գիորգի Ալթունաշվիլու ելույթը դարձավ իր խոնարհումը Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակի տալիս։

Հանրահավաքի ընթացքում հատուցման պահանջով ելույթ ունեցան ջախխահայ ուսանողներ, մտավորականներ, գրողներ, հայ երիտասարդական կազմակերպությունների եւ հասարակայնության ներկայացուցիչներ։ Հնչեցին հայրենասիրական ու ազգագրական երգեր։

Թբիլիսիում Թուրքիայի դեսպանության առջեւ կազմակերպված բողոքի գործողությունը լուսաբանվեց վրացական զանգվածային լրատվական տարբեր միջոցներով։

* * *

Միջոցառումներ, նվիրված Մեծ եղեռնի 98-րդ տարելիցին, անցկացվեցին Բաթումիում, Ախալքալաքիում, Նինոծմինդալում, Ախալցխայում, ինչպես նաեւ Ծալկայի, Ասպինձայի, Մառնեուլիի, Բուխիի, Թեթրիժարոյի շրջանների հայաբնակ գյուղերում։

Լուսանկարը՝ ՎԱԼԵՐԻ ԲԱՂԱՅԱՆԻ

Բ.ՕԲԱՍԱ. «ՄԵՆԵ ՀԻՇԱՏԱԿՈՒՄ ԵՆԵ ՄԵԾ ԵՂԵՈՆԸ ԵՎ ՀԱՐԳՈՒՄ ՆՐԱՆՅ ՀԻՇԱՏԱԿԸ»

(Սկիզբը՝ 1-ին էջում)

հայեր կոտորվեցին եւ տեղահանվեցին ու զերեզմաններ գտան Օսմանյան կայսրության վերջին օրերին։ Մենք կանգ ենք առնում հարգելու խորտակված կյանքերի հիշատակը եւ հիշում ենք այն անկարագրելի տառապանքները, որ նրանք կրել են։ Մենք միանում ենք միլիոնավորներին աշխարհի տարբեր ծայրերում ու ԱՄՆ-ում, որտեղ սբորեն հիշատակում են թե՛ նահանգներում, թե՛ ինստիտուտներում, համայնքներում ու ընտանիքներում։ Մենք նաեւ հիշեցնում ենք ինքներս մեզ համեմատությունը՝ թույլ չտալ պատմության այդ մութ էջի կրկնությունը։ Ես արտահայտել եմ իմ դիրքորոշումը 1915թ. դեպքերի վերաբերյալ։ Ամբողջական, բաց ու արդար ճանաչումը մեր շահերից է բխում։ Ազգերն առավել ուժեղ են՝ ճանաչելով ու հաշվի նստելով անցյալ ցավալի էջերի հետ,

կառուցելով ավելի արդար ու հանդուրժող ապագա։ Միացյալ Նահանգներում զնահատում են այս դասը, մենք ձգտում ենք հաշտեցնել մեր իսկ պատմության մութ պահերը։ Մենք ընդունում ենք այն խիզախ հայերին ու թուրքերին, ովքեր այս ճանապարհով են ընթանում եւ խրախուսում ավելին անել՝ նրանց կառավարությունների ու անձամբ իմ օգնությամբ։ Հայ ժողովրդի պատմությունն ու ժառանգությունը անկասելի ոգի ունի եւ մեծ ճկունություն՝ չնայած ահեղի դժվարություններին ու տառապանքներին։ Միացյալ Նահանգներն ուժեղ է ամերիկայի համայնքի՝ մեր հասարակության ու մշակույթի մեջ արած ներդրումների շնորհիվ։ Մենք կանգնում ենք հայերի կողքին՝ ոգեկոչելու Մեծ եղեռնի զոհերի հիշատակը եւ հայտնում մեր հավատարմությունը հայ ժողովրդի նկատմամբ ստանձնած համեմատությանը»,- ասել է Բարաք Օբաման։

ԱՌԱՆՑ ՎԱՂԵՄՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԿԵՏԻ

(Սկիզբը՝ 4-րդ էջում)

Կոստանդնուպոլսում անցկացվեցին ակամավոր հայերի մտավորականների, ծեռնարկատերերի, քաղաքագետների, կրոնական գործիչների, մանկավարժների եւ լրագրողների մասսայական ծերբակալություններ, եւ կալանվեց ավելի քան 800 մարդ։ Միաժամանակ, 1915 թվականին սկսվեց հայ բնակչության բռնի արտաքսումը արեւելյան վիլայեթներից դեպի երկրի խորքերը։ Գրեթե բոլոր դեպքերում իշխանությունները գործում էին նույն սխեմայով, հենց սկզբից տղամարդկանց առանձնացնում էին կանանցից ու երեխաներից, իսկ հետո, առաջին իսկ հարմար պահին, հաշվեհարդար տեսնում նրանց հետ։ Այդ գործողությունների արդյունքում, զոհվեց շուրջ 1 միլիոն հայ։ Հայրուր հազարավոր մարդիկ, թողնելով իրենց ողջ գույքը, հարկադրված մագապուրծ եղան։ Այն, որ այժմ աշխարհի շատ ու շատ երկրներում գոյություն ունեն հայկական համայնքներ՝ Սփյուռք, հենց այդ ողբերգական իրադարձությունների հետեւանքն են։

- Սակայն ոչ միայն Թուրքիայում, այլեւ նրա սահմաններից դուրս կան պատմագետներ, ովքեր Օսմանյան կայսրությունում հայերի ոչնչացումը չեն ընդունում որպես ցեղասպանություն։ Ի՞նչ կասեք այդ առիթով։

- Ցավոք, XX դարում մեծ թվով անհերքելի պատմական

փաստերը եւ թարկվեցին վերստուգումների։ Օրինակ, ոմանք ջանում են ապացուցել, որ Երկրորդ համաշխարհային պատերազմը սկսեց ոչ թե հիտլերյան Գերմանիան, այլ խՍՀՄ-ը։ Կան «Ճշմարտություն փնտրողներ», ովքեր հերքում են հրեաների Հոլոքոստը։ Կան նաեւ եւ այնպիսիք, որ փորձում են հերքել Հայոց ցեղասպանությունը։ Առավել հաճախ լսվում է հետեւյալ փաստարկը. թե իբր հայերը չափազանցում են իրենց զոհերի թիվը։ Իբր իրականում զոհվել է ոչ թե մեկուկես միլիոն, այլ 100-ից մինչեւ 600 հազար մարդ... Սակայն այդ «փաստարկը» բացարձակապես ցինիկ է եւ բարոյագուրկ ինքնըստինքյան։ Ստացվում է, որ եթե զոհվել է ոչ թե մեկուկես միլիոն հայ, այլ ասենք «միայն» կես միլիոն, ապա դա, «կեղծ պատմագետների» տեսակետով, արդեն «ցեղասպանություն» չէ։ Բայց չէ՞ որ դա անհեթեթություն է։ Ցանկանում եմ հիշեցնել, որ հայերի եղեռնը ճանաչել ու դատապարտել են ոչ միայն համաշխարհային քաղաքականության այնպիսի ակամավոր գործիչներ, ինչպիսիք են Ուինսթոն Չերչիլը, Ռոնալդ Ռեյգանը, Բարաք Օբաման, Հռոմի Պապ Հրանցիսկ Առաջինը, այլեւ Եվրախորհուրդը, Եվրախորհրդարանը, ՄԱԿ-ի փոքրամասնությունների խտրականության կանխման եւ պաշտպանության եւթնահամաժողովը, ՄԱԿ-ի ռազմական հանցագործությունների գծով հանձնաժողովը,

եկեղեցիների համաշխարհային խորհուրդը եւ այլն։

Օսմանյան կայսրությունում հայերի ոչնչացումը եղեռն է ճանաչվել նաեւ Ֆրանսիայում, Գերմանիայում, Արգենտինայում, Բելգիայում, Իտալիայում, Վենեսուելայում, Շվեդիայում, Շվեյցարիայում, Կանադայում, Ռուսաստանում, Լեհաստանում, Հունաստանում, Նիդեռլանդներում, Վատիկանում, Չիլիում, Կիպրոսում, Սլովակիայում, Լիտվայում եւ Լիբանանում։

- 2015 թվականին լրանում է Հայոց ցեղասպանության հարյուր տարին։ Արդյոք ճիշտ է, որ այդ եւ նման հանցագործությունների իրավաբանական հետեւանքները հարյուր տարի անց դառնում են անվավեր։

- Դա լիովին սխալ կարծիք է։ 1968 թվականի մոյսեմբերի 26-ին ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեան ընդունեց ռազմական հանցագործությունների եւ մարդկության դեմ հանցագործությունների վերաբերյալ վաղեմության ժամկետ չընդունելու մասին Կոնվենցիա, որը ներառում է նաեւ այնպիսի հանցագործություններ, ինչպիսիք է ցեղասպանությունը։ Հետեւաբար այդ տեսակի բոլոր երկյուղները հիմքից զուրկ են։ Ուստի, եղեռնը ճանաչելու եւ դատապարտելու համար մեր պայքարն ամբողջ աշխարհում ոչ միայն չի թուլանում, այլ ընդհակառակը՝ զորանում է, եւ ես անկեղծորեն համոզված եմ, որ վաղ թե ուշ, դա կպսակվի հաջողությամբ։

ՀԱՐԳԱՆՔԻ ՏՈՒՐԷ՝ ԱՐԵՎՄՏԱՅԱՅ ԲԱՆԱՍԵՂՈՆԵՐԻՆ

Վրաստանի Ազգային խորհրդարանական գրադարանում կայացավ «Եվրոպական մտածելակերպը արեւմտահայ գրողների ստեղծագործությունում՝ 20-րդ դարի սկզբին» գիտագործնական խորհրդաժողովը։ Այն անցկացվեց Թբիլիսիի հայկական հասարակական կազմակերպությունների միջոցառումների ձեռնարկով՝ նվիրված 1915 թվականին Օսմանյան կայսրությունում Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակին։ Այն նախաձեռնել էր «Թբիլիսիի հայերի ասամբլեան»՝ Վրաստանում Հայաստանի Հանրապետության դեսպանության եւ Վիրահայոց թեմի աջակցությամբ։

Միջոցառումը սկսվեց Վիրահայոց թեմի առաջնորդ Տեր Վազգեն Եպիսկոպոս Միրզախանյանի աղոթքով՝ իզված արյունոտ հանցագործությունների բոլոր զոհերի հիշատակին։

Ներկաներին ողջուցի խոսքով դիմեց Գրադարանի գիտության, մշակույթի եւ քաղաքական կրթության դեպարտամենտի ղեկավար, պրոֆեսոր Էմգար Ջղերեմաիան։ Նկատի ունենալով խորհրդաժողովի մարդասիրական ուղղվածությունը՝ նա ընդգծեց, որ Վրաստանում ինտելեկտուալ գիտությունների ամենախոշոր գրապահոցը երկրի բազմազգ ժողովրդի սեփականությունն է եւ ծառայում է առաջադիմությանը, քաղաքակրթությանը։

- Ցավով եւ՝ ասաց Ջղերեմաիան,- որ սրահում հավաքվածների մեծամասնության համար, առավել եւս, որ կրթություն են ստացել խորհրդային եւ ներկա ժամանակներում, դեռեւս անհայտ են այնպիսի ակամավոր բանաստեղծների ու արձակագիրների անուններն ու ստեղծագործությունը, ինչպիսիք են Գրիգոր Ջոհրապը, Սիմանյոն,

Դանիել Վարուժանը, Ռուբեն Սեւակը եւ այլք։ Իրենց ստեղծագործության ծաղկուն շրջանում նրանք դարձան ահավոր ողբերգության զոհ՝ չհասցնելով լրիվ չափով մարդկությանը նվիրա-

Իրենա Կեսկուլը եւ Էմգար Ջղերեմաիան միջոցառմանը

բերել իրենց ձեռք ու բովանդակությամբ եզակի գրական-հրապարակախոսական ստեղծագործության մոտիվները։

Խորհրդաժողովում ելույթ ունեցողներից շատերը խոստովանեցին, որ այդ բանաստեղծներին իրենք ծանոթացել են բոլորովին վերջերս։

Խորհրդաժողովը վարում էր գրող Արտեմ Կիրակոզովը (Գրիգորեց)։ Ձեկուցումներով եւ մտքերի փոխանակությամբ հանդես եկան բանասիրության դոկտոր, բանաստեղծ եւ դրամա-

տուրգ Իրենա Կեսկուլը, բանաստեղծ եւ արձակագիր, «Կույրերը՝ առանց սահմանների» ընկերության նախագահ Բենտ Սուլոյաշվիլին, Թբիլիսիի Ջավախիշվիլու անվան պետական-սարանի պրոֆեսոր, ռուսագետ Մարիա Ֆիլինան, Վրաստանի Ազգային ակադեմիայի թղթակից-անդամ Ջազա Ալեքսիձեն, ճանաչված բանաստեղծներ Սգիա Խեթագուրին, Պաուլա Ուրուշաձեն, Գիվի Շահնազարը, անցյալում «Լիտերատուրնայա Գրուզիա» հանդեսի փոխմեքագիր Քամիլա Կորինթեյն եւ ուրիշներ։ Վարուժանի եւ Սիմանյոնի բանաստեղծությունները արտասանությամբ հանդես եկան Մոնիկա Քուրբչյանը եւ Վրաստանի վաստակավոր արտիստ Ռոբերտ Հովհաննիսյանը։ Բանաստեղծությունների վրացերեն եւ ռուսերեն թարգմանությամբ ելույթ ունեցան հենց թարգմանիչները՝ Գարրի Ղալամբարովը, Արտեմ Գրիգորեցը, Վլադիմիր Սարիշվիլին, նաեւ թատերական ինստի-

տասանությամբ հանդես եկան Մոնիկա Քուրբչյանը եւ Վրաստանի վաստակավոր արտիստ Ռոբերտ Հովհաննիսյանը։ Բանաստեղծությունների վրացերեն եւ ռուսերեն թարգմանությամբ ելույթ ունեցան հենց թարգմանիչները՝ Գարրի Ղալամբարովը, Արտեմ Գրիգորեցը, Վլադիմիր Սարիշվիլին, նաեւ թատերական ինստի-

տուտի պրոֆեսոր, ռեժիսոր Թեմգիզ Ավալիշվիլին։

Երախտագիտություններով խորհրդաժողովի մասնակիցներին դիմեցին Վրաստանում Հայաստանի դեսպանության աշխատակից Լեւոն Թորոգոմյանը, իսկ վերջում Վազգեն Եպիսկոպոս Միրզախանյանը բոլորին մաղթեց խաղաղություն եւ միաբանություն։

ՄՈՆԻԿԱ ՔՈՒՐԲՅԱՆ
Լուսանկարը՝
ՅՈՒՐԻ ԱՎՈՒՅԱՆԻ

ՔԻՄ ՔԱՇՔԱՇՅԱՆԸ ԵՎ ՏԻԳՐԱՆ ՄԱՆՍՈՒՐՅԱՆԸ ԹԲԻԼԻՍԻՈՒՄ

Թբիլիսիում էր գտնվում Բեռլինի, Վիեննայի եւ Նյու Յորքի ֆիլհարմոնիաների հայտնի մենակատար, աշխարհում ամենաբարձր երաժշտական «Գրեմմի» մրցանակի արժանացած, հայազգի, ամերիկյան աշխարհաճանաչ ակտիվիստ Բիմ Քաշքաշյանը, որը մասնակցեց «Կոնտրապունկտ» երաժշտական փառատոնին: Նրա հետ մեկտեղ, փառատոնին մասնակցեց նաեւ նշանավոր կոմպոզիտոր, արվեստի վաստակավոր գործիչ, երեսանցի Տիգրան Մանսուրյանը:

«Կոնտրապունկտը» ամենամյա խոշոր իրադարձություններից մեկն է Վրաստանի մայրաքաղաքի մշակութային կյանքում: Այն արդեն հինգերորդ տարին անընդմեջ անցկացվում է Եվգենի Սիբելյանի անվան երաժշտական կենտրոնում:

Փառատոնին հասարակայնությանը ավանդաբար ներկայացվում են ժամանակակից մեկ վրացի եւ մեկ օտարերկրացի կոմպոզիտորի ստեղծագործությունները: Այս անգամ ունկնդիրների դատին հանձնվեցին Վրաստանի ժողովրդական արտիստ, արվեստի վաստակավոր գործիչ Վաթա Ագարաշվիլու եւ հայկական կոմպոզիտորական դպրոցի ժամանակակից դասական Տիգրան Մանսուրյանի ստեղծագործությունները: Դրանք հնչեցին դիրիժոր եւ կոմպոզիտոր, Վրաստանի ազգային ֆիլհարմոնիայի նվագախմբի ղեկավար Նիկա Ռաճվելու ղեկավարած նվագախմբի կողմից:

Երկրորդ բաժնում, նվագախմբի կատարմամբ, հնչեցին Տիգրան Մանսուրյանի սիմֆոնիան եւ «Արարատի տեսքը իմ պատուհանից» սիմֆոնիկ պատկերները: Խոսնելով կոմպոզիտորի մասին՝ Նիկա Ռաճվելին ասաց, որ Մանսուրյանը սիմ-

զանց համահունչ է հայ եւ վրաց ժողովուրդների հոգեկան ապրումներին: Ժողովուրդներ, որ աշխարհի ուժեղների անարդարացի կամքով կորցրել են իրենց հողերը...

Ստեղծագործության կատարման ժամանակ նվագախմբի հետ հանդես եկավ աշխարհահռչակ Բիմ Քաշքաշյանը: Նա իր վիրտուոզ նվագով բառացիորեն գերեց երաժշտության թբիլիսյան զնախատողներին: Նշենք նաեւ, որ ինքը ստեղծագործությունը, ունկնդիրների վրա թողեց այնպիսի վիթխարի հուզահամակցություն, որ կատարումից հետո երկար ժամանակ չէին ընդհատվում հասարակայնության օվացիաները:

Համերգին ներկա էին հայ համայնքի ներկայացուցիչներ՝ երաժիշտներ, նկարիչներ, դերասաններ, նրանց թվում՝ նաեւ Վիրահայոց թեմի առաջնորդ Վազգեն Եպիսկոպոս Միրզախանյանը, Վրաստանի նախագահի խորհրդական, «Վրաստան» թերթի խմբագիր Վան Բայբուրյանը, Վրաստանի խորհրդարանի պատգամավոր Ռուսլան Պոդոսյանը, «Հայարտուն» մշակութային կենտրոնի ղեկավար Լեւոն Զիդիյանը:

ԱՐՏԵՄ ԿԻՐԱՎՈՋՈՎ

ՀՐԱԺԵՇՏ ՍԻՐԵԼԻ «ԱՅԲԲԵՆԱՐԱՆ»-ԻՆ

Այս տոնը Թբիլիսիի թիվ 104 հայկական դպրոցի ավանդույթներից է: Ու նորից եկավ այդ օրը:

Այս անգամ միջոցառման հերոսները առաջին դասարանցիներն էին թվով տասնինը հոգի: Բեմի վրա նրանք իսկական դերասաններ էին: Զբաղեցնում էր նրանց երկչոտությունը ու անվստահությունը: Շնորհիվ դպրոցի վաստակաշատ ուսուցչուհի Ասյա Բաղդասարյանի մեղմակամ ջանքերի փոքրիկներն իրենց գեղեցիկ ասմունքով, երգերով, պարով,

որը կատարեց Մաչալովա Աննան, նաեւ բեմականացմամբ (Հովհ.Թումանյանի «Զարի վերջը») հիացրին ներկաներին: «Իմ փոքրիկներից մի թանկը սկզբում լացում էին, դժվարությամբ էին յուրացնում տրված հանձնարարությունները: Այժմ նրանք ինքնուրույն ընթերցում են ու վստահ կատարում հանձնարարվածը»,- ասում է տիկին Ասյա Բաղդա-

սարյանը: Ցերեկային ավարտին՝ երրորդ դասարանի աշակերտուհի Աննա Թորոսյանը շնորհավորեց առաջին դասարանցի թույրիկին, որն արդեն ազատ կարդում ու գրում է մայրենի լեզվով: Փորձառու ուսուցչուհուն գեղեցիկ եւ ուսանելի ցերեկային կազմակերպման համար իրենց շնորհակալությունը բերեցին դպրոցի տնօրեն Իրինա Ժամկոչյանը եւ ուսմասվար Ամարի Սիրադեղյանը:

ԳՅՈՒՆՆԱՐԱ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՈՎԱԹԻՎ 104 դպրոցի ուսուցչուհի

ՀԻՇԱՏԱԿԻ ԽՈՍՔ

ՌՈՒԲԵՆ ԳԱՐԵԳԻՆԻ ԹՈՐՈՍՅԱՆ

...ՌՎ կապատեր, իսկապես, որ ընդամենը մեկ շաբաթ առաջ առողջ, կյանքով լի մեր լավ բարեկամը, տարիների մեր լավագույն, մտերիմ գործընկերը պիտի անակնկալ հեռանար կյանքից, սիրտը պիտի դավաճաներ նրան ու տաներ հավերժի ճանապարհով...

1952-ին էր ծնվել Ռուդիկը, Թբիլիսիի հին թաղամասերից մեկում՝ Պեսկիում, հայաշունչ մի գեղեցիկ ընտանիքում: Միջնակարգ կրթությունը տեղի թիվ 104 հայկական դպրոցում էր ստացել, բարձրագույնը՝ Թբիլիսիի Ա.Ս.Պուշկինի անվան մանկավարժական ինստիտուտում...

Հետո մանկավարժ էր աշխատել Նինոծմինդաշի շրջանի Ուշմանա գյուղում... Նույն սերն ու հարգանքը վայելել էր այս հեռավոր, լեռնային գյուղում...

Հետո մի երկու տարի իր անկատար երազանքի՝ իրավագիտության ոլորտում էր աշխատել Թբիլիսիի Իսանիի շրջանի ներքին գործերի համակարգում...

...Հետո արդեն իր բախտը կապել էր լրագրության, «Վրաստանի» թերթի հետ՝ լրագրող, պատասխանատու քարտուղարի օգնական, ապա՝ պատասխանատու քարտուղար ու փոխխմբագիր... 1974-

2008 թվականներն էին դրանք... Պարտաճանաչորեն, համգիստ ու խաղաղ, զուսպ ու պահանջկոտ, բայց բարությանը ու սիրով լի կատարել էր իր պատասխանատու ու դժվարին գործը ու սեր սփռել շուրջը... Անմնացորդ էր ծառայել լրագրությանը, հայ գրին, հայ-վրաց բարեկամության լավագույն ավանդույթներին, «Վրաստան» թերթին՝ մշտապես վայելելով իր գործընկերների սերն ու հարգանքը...

2011 թվականի մայիսից Թբիլիսիի Թորոսյանը ղեկավարում էր «Վրաստանի հայ մտավորականների միությունը», լայն գործունեություն ծավալում Հայ Առաքելական եկեղեցու Վիրահայոց թեմին կից գործող «Հայարտուն» մշակութային կենտրոնում: Հանդիպումներ քաղաքում, շրջաններում, միջոցառումներ, ելույթներ:

Ու... էլի նվիրվածորեն... Ու էլի սիրով...

Մենք այսօր գլխահակ ու տխուր, բայց հպարտությամբ շնորհակալություն ենք հայտնում նրան իր ապրած ու մեզ թողած այդ ճիշտ ու գեղեցիկ կյանքի, իր գործի համար ու բարի ճանապարհ մաղթում նրան դեպի հավերժություն...

«ՎՐԱՍՏԱՆ» ԹԵՐԹԻ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՆԵՐ

«Հայարտուն» մշակութային կենտրոնը, «Վրաստանի հայ մտավորականների միությունը», «Վրաստանի հայերի միությունը» խորապես վշտացած են Վրաստանի հայ մտավորականների միության նախագահ

Ռուբեն Գարեգինի ԹՈՐՈՍՅԱՆԻ

վաղաժամ մահվան կապակցությամբ եւ ցավակցում են հանգուցյալի ընտանիքի անդամներին ու հարազտներին:

		1	2		3	4		5		6		7		8		9			
	10																		
	11							12				13						14	
	15		16			17				18						19			
															20				
	21				22	23			24	25						26			
									27	28									
	29					30		31		32	33						34		
						35													
36			37		38				39					40					
					41								42						
	43							44				45				46			
		47								48									

ԽԱՍՈՐԴ ՀԱՄԱՐԻ ԽԱԶԲՈՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1.Թերակղզի Ասիայում: 6.Ձայնի կրկնությունը լեռներում: 11.Թվաբանական գործողություն: 12.Պոզավոր ընտանի կենդանի: 13.Կերպար Ալ.Շիրվանզադեի «Պատվի համար» դրամայում: 15.Մուլֆիլմի թուրքական: 17.Պերուի մայրաքաղաքը: 18.Բաղ, մրգաստան: 19.Նկարչի ներշնչանքը: 21.«Վրաստանա գյուղացիները» հեղինակ ... Հովնաթան: 23.Քիչ, պակաս: 25.Քաղաքի ծայրամասը: 27.Ջրիղեղի տապանի կառուցողը: 29....յան համայնական հասարակարգ: 31.Կամաչի, ծիլ: 33.Անկողնային պարագա: 36.Շրջան Վրաստանում: 38.Արամո եւ ... Պետրոսյան: 39.Հայ անվանի երգահան Բաբաջանյանը (անունը): 40.Միշվելաձե, Ջափարիձե, Մուրադյան, Թորոսյան: 43.Խոսքի մաս: 44.Հայկական ամսանուն: 45.Կապի միջոց: 47....ներ, ճարպեր, ածխաջրեր: 48.Շարժանկար:

ՈՐԿՈՆԱԿԱՆ

2.Խոնավ, թաց: 3.Քաղաք Արեւմտյան Հայաստանում: 4.Օլիմպիական ..., հաղթող: 5.Դեմիզ, առաջնորդող ուղեցույց: 6.Վիթ, այծյամ: 7.Ձեռքով գրված: 8.Քաղաք Իսրայելում: 9.Պայտ, ծիլ, ավանակի «կոշիկ»: 10.Սեռ: 14.Թղթերը իրար ամրացնող, միացնող: 16.Ջրի եւ որեւէ նյութի խառնուրդը, ցեխ: 20.Մագ, հեր: 22.Արագ, շուտ: 24.Հիվանդություն, խափա: 26.Կորկոտ, կեղեւահան ցորեն: 28.Ներկի տեսակ: 29.Կերպար «Արա Գեղեցիկ»-ում: 30.Հայ երգիչ ... Շահմուրադյան: 32.Սալաթ-Նովայի վանքը Լոռու մարզում: 34.Երաժշտական գործիք: 35.Հարթեցնող, սրող գործիք: 37.Գեղեցիկ, ջրիղ թռչուն: 41.Դունչ, չամա: 42.Դարբնի մուրճը: 46.Աստվածուհի հին հույնական դիցաբանության մեջ:

Կազմեց ԱՆՆԱ ՍԱՐԻԲԵԿՅԱՆԸ

ՆԱԽՈՐԴ ՀԱՄԱՐԻ ԽԱԶԲՈՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

7.Ճամփորդ: 9.Ուռեկի: 10.Ծերտ: 11.Սալոնիկ: 13.Քլունգ: 16.Ռուն: 17.Վախ: 19.Կրկին: 22.Լորտո: 24.Կաբուկի: 25.Արշո: 27.Սաախով: 29.Պահանջ: 32.Այովա: 33.Կալանք: 35.Մեղք: 38.Ջեյ: 40.Հոր: 41.Քսակ: 44.Կամ: 46.Խլել: 49.Ուղի: 51.Իներտ: 52.Սաստիկ: 55.Լողր: 56.Ազա: 57.Կինո: 58.Կեկ: 59.Տրական:

ՈՐԿՈՆԱԿԱՆ

1.Գամառ: 2.Ափիոն: 3.Արծիվ: 4.Մուտք: 5.Լեզու: 6.Հինգ: 8.Դեկան: 12.Լուվր: 14.Լիր: 15.Նշիկ: 18.Մուր: 19.Կաքավ: 20.Կուրա: 21.Նինգ: 23.Տախտակ: 26.Շվաք: 28.Առաջ: 29.Պոզ: 30.Համո: 31.Նեղ: 34.Լեգենդ: 36.Երկ: 37.Քամ: 39.Տաղ: 42.Սուտակ: 43.Կիսատ: 45.Արի-նա: 47.Լիոն: 48.Լերկ: 50.Հսկա: 53.Տիկ: 54.Կոն:

**Խմբագիր՝
ՎԱՆ ԲԱՅԲՈՒՐԻԹՅԱՆ**

**Մեր հասցեն՝ Թբիլիսի 0105
Գ.Աթոնելի փ. 5 Հեռ. 2990-739, 2990-774
www.vrastan.ge skype: VRASTAN-1920
E-mail: vrastan@caucasus.net**

**Գրանցման վկայական
№ 4 4 - 1439
«ԿՈԼՈՐ» հրատարակչություն**

**“ВРАСТАН”
Тбилиси, Грузия
«VRASTAN»
Georgia, Tbilisi
Индекс 66445**